

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קכא

דייה טבילה באחרונה: רבי יוסי בר יהודה (במסכת נדה כט:) סובר שאשה שבאה לפנינו לאחר שהפילה והיא אינה יודעת מתי הפילה, והאם הנפל היה זכר או נקבה, ויש ספק מתי היא צריכה לטבול, די לנו שנטביל אותה בסוף כל הימים המסופקים, והיא אינה צריכה לטבול בכל יום מהימים המסופקים, משום ש'טבילה בזמנה לאו מצוה'.

משנה: נכרי שבא לכבות בשבת אין אומרים לו 'כבה' (= רבנן גזרו על אמירה לנכרי) או 'אל תכבה' (= לא צריך למחות בו, אלא יכול להניח לו לכבות), מפני שאין הישראל מוזהר על שביתתו של הנכרי (נכרי שאינו העבד שלו). אבל קטן שבא לכבות מונעים ממנו לכבות, מפני ששביתתו עליהם.

גמרא: מותר לומר לנכרים 'כל המכבה אינו מפסיד'.

מהמשנה משמע לכאורה שבת דין מְצַיִים להפריש קטן מאכילת נבילות, שהרי 'קטן שבא לכבות אין שומעים לו'. הגמרא דוחה ראייה זו, שמשנתנו עוסקת בקטן שעושה לדעת אביו, כלומר שיודע שהכיבוי נוח לאביו ועושה זאת בשבילו, ולכן אנו מונעים אותו מכך.

נכרי שבא לכבות עושה זאת להנאת עצמו, שיודע שיקבל על זה שכר.

משנה: מותר לכפות קערה מחרס על הנר הדולק בשבת שלא תאחז האש בקורה שלמעלה, ובלבד שלא יכבה. כופים קערה על צואה של קטן, ועל העקרב שלא ישך. מעשה שהיה במקום ששמו ערב, ששאלו את רבן יוחנן בן זכאי על אדם שכפה קערה על עקרב בשבת, ואמר רבי יוחנן שהוא חושש שאותו אדם חייב חטאת משום צידה.

גמרא: רב אבין לימד את בנו שמותר לכפות כלי על צואה של קטן כדי שהקטן לא יתעסק בה ויתלכלך ממנה. אמר לו רב חנן שמותר לו לטלטלה ולפנותה בידו ממש,

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

משום שהיא מוכנת למאכל לכלבים והיא אינה מוקצה. ואף שהיא לא היתה מוכנה מאתמול שהרי היום היא נולדה, בכל זאת מותר לטלטלה, כמו נהרות ומעינות הבאים מחוץ לתחום שמותר לטלטל את מימיהם. משום שכל דבר שהוא נע ונד אינו קונה שביתה במקומו אלא הוא מותר בטלטול לכל מקום שמותר לאדם ללכת בשבת, וכיון שהאדם חשב עליהם לפני שבת שהוא ישאב אותם בשבת לכן הם אינם מוקצה. וכמו כן לגבי צואה של קטן הוא חשב עליה שכשהיא תבוא הוא יתן אותה לכלבים. אלא כך תלמד את בנך: שמותר לכפות כלי על צואת תרנגולים שאינה ראויה לכלבים, מפני הקטן.

גרף של רעי: כלי מאוס המיועד לצואה, והתירו לטלטלו בשבת כדי לפנותו. ומותר לפנות גם את הדבר המאוס בעצמו ללא כלי.

אמר רבי יהושע בן לוי: כל המזיקין ההורגים בני אדם מותר להורגם בשבת. למסקנת הגמרא מדובר שהם רצים אחריו להורגו, ומשום פקוח נפש מותר להורגם גם לדעת רבי יהודה הסובר שמלאכה שאינה צריכה לגופה חייבים עליה. והברייתא המתירה להרוג רק חמשה מזיקין (= זבוב במצרים, צירעה בנינוה, עקרב בחדייב, ונחש בארץ ישיראל) עוסקת כשהם אינם רצים אחריו להורגו, והיא כדעת רבי שמעון הסובר שמלאכה שאינה צריכה לגופה פטורים עליה, וחכמים לא גזרו לאסור בחמשה מזיקין אלו.

לדעת רבא בר הונא מותר להרוג נחשים ועקרבים בשבת, וזה לא כדעת רב הונא שראה אדם שהרג צירעה בשבת ואמר לו 'כבר הרגת את כולם?' כלומר לא עשית טוב שהרגת אותה, שהרי לא הועלת בזה כלום (שיש עוד הרבה צרעות).

לפי תומו: רוק שהיה מונח על הארץ מותר לדרוך עליו שלא בכוונה ואף שהוא ממרח. וכן נחש ועקרב דורסו לפי תומו, ולא אכפת לנו שהוא ימות בדריכתו.

ומותר אף לדעת רבי יהודה שדבר שאינו מתכוון אסור, שמשום מאיסות הרוק וסכנת המזיקין לא גזרו.